

Tietoa tiensuunnitteluun nro 68

Julkaisija: Tiehallinto, liikennetekniikka

24.1.2003

HEIJASTIMET JA MERKINANTOLAITTEET LINJA-AUTOPYSÄKEILLÄ

Linja-autopysäkillä linja-autoa odottavan matkustajan havaittavuuden parantamiseksi on kokeiltu pysäkkikatokseen tai pysäkkimerkkiin kiinnitettävien heijastinten käyttöä. Heijastimen on tarkoitus toimia joko aktiivisena tai passiivisena merkinantolaitteena, jonka avulla linja-autoa odottava matkustaja voi kiinnittää saapuvan linja-auton kuljettajan huomion.

Heijastinten toimintaa on tutkittu sekä Tiehallinnon että tuotteita markkinoivien tahojen puolesta. Tutkimusten mukaan heijastinten asentamisella on positiivisia, mutta myös negatiivisia vaikutuksia. Tutkimustulosten ja muiden saatujen kokemusten perusteella heijastinten käytöstä annetaan alla olevat suositukset.

Heijastinteippaus linja-autopysäkin katoksessa

Heijastinteippauksessa heijastimena on käytetty alumiiniprofiiliin kiinnitettyä heijastavaa nauhaa. Alumiiniprofiili on kiinnitetty ajosuunnasta katsoen katoksen taaempaan sivuseinään siten, että katoksen etuosassa seisova matkustaja katkaisee heijastimen muodostaman heijastavan muodon. Alumiiniprofiileita on kiinnitetty sekä vaaka-, että pystysuoraan.

Yksittäisen katoksen sopivuus heijastinteippaukseen

1. Yksittäinen katos soveltuu heijastinteippaukseen, jos ajoneuvon kuljettajalla on näköyhteys katoksen heijastinteippaukseen vähintään pysähtymisnäkemän etäisyydeltä ajoneuvon tulosuunnasta.
2. Tievalaistuksella varustetulla tiellä katos, jossa ei ole omaa valaisinta, voidaan varustaa heijastinteippauksella, mikäli katoksessa odottava matkustaja jää tievalaistuksen valaisinten sijoittamisesta johtuen katoksen muodostamaan varjoon ja on näin erityisen vaikeasti havaittavissa.
3. Katoksen sijaitessa paikassa, jossa sumu tai muu luonnonilmiö heikentää näkyvyyttä usein, heijastinteippauksesta saadaan todennäköisesti parempi hyöty.

Kohdan 1. vaatimus on ehdoton. Muita sovelletaan harkinnan mukaan.

Pyritään yhtenäisiin tiejaksoihin

Teippauksen suhteen tulee pyrkiä yhtenäisiin tiejaksoihin: jos joissakin tiejakson katoksissa käytetään teippausta, käytetään sitä kaikissa saman tiejakson katoksissa. Heijastinteippausta ei tule käyttää tiejaksolla jos yli 1/3 katoksista on teippaukseen sopimattomia.

Muita huomioita

Teippauksessa tulee käyttää vähiten heijastavaa liikennemerkkikalvoa (vuonna 2003 voimaan tulevan ohjeen mukainen R1-kalvo).

Edellä annettava ohjeistus perustuu alustaviin kokemuksiin heijastinteippauksen vaikutuksista ja sitä voidaan muuttaa kun lisäkokemuksia on saatu.

Laajamittaiseen heijastinteippauksen lisäämiseen ei ole syytä ryhtyä.

Pysäkkimerkkiin kiinnitettävä heijastin

Katoksettomilla pysäkeillä on kokeiltu pysäkkimerkin tolppaan nivelellä kiinnitettyä n. 500 mm pitkää heijastinta, jota heiluttamalla linja-autoa odottava matkustaja voi kiinnittää saapuvan linja-auton kuljettajan huomioon.

Liikennemerkkeihin kuulumattomien kilpien ja muiden laitteiden kiinnittäminen liikennemerkkeihin on kielletty. Tieliikenneasetuksen 19 §:ssä on lueteltu linja-autopysäkin merkkeihin (merkit 531, 532) kiinnitettäväksi sallitut lisäkilvet. Näitä ovat mm. linjatunnukset ja kuntien vaakunat.

Kuvatunlaista pysäkkimerkkiin kiinnitettävää heijastinta ei tule asetuksen vastaisena käyttää.

Muita näkökohtia

Linja-autonkuljettaja vastaa viimekädessä linja-auton pysäyttämistä pysäkillä kun pysäkillä odottava matkustaja näyttää saapuvalla linja-autolle pysäytysmerkin. Pysäkin varustaminen merkinantolaitteella tai muulla varusteella, joka auttaa kuljettajaa havaitsemaan pysäkillä odottavan matkustajan voi kääntyä tarkoitustaan vastaan, mikäli matkustaja ei käytä pysäkillä olevaa laitetta tai varustetta. Edellä mainittuja varusteiden toimivuutta arvioitaessa on saatu viitteitä siitä, että linja-autojen ohiajot lisääntyivät heijastinten käyttööntön jälkeen.

Tien laitteisiin ja varusteisiin kiinnitettäviin helposti irrotettavissa oleviin lisävarusteisiin kannattaa suhtautua harkiten niiden irrottuaan aiheutuman vaaran takia.

Tietoa tiensuunnitteluun nro 68

Heijastimet ja Merkinantolaitteet linja-autopysäkeillä

Kohderyhmä: Teiden suunnittelijat, rakentajat ja kunnossapitäjät

Jakelu: Tiepiirit (tienpidon suunnittelu ja teettäminen, liikenteen palvelut), S, H, TP, kirjasto, tiekonsultit, oppilaitokset, Suomen Kuntaliitto, Linja-autoliitto ry, Paikallisliikenneliitto ry.

Lisäjakelu Kopioimalla, www.tiehallinto.fi/tlohje (pdf)

Lisätietoja: *Jukka Lehtinen*, Tiehallinto/ liikennetekniikka
puh. 0204 22 2329, E-mail: jukka.lehtinen@tiehallinto.fi,
faksi 0204 22 2312